

det sker, med Glæde, naar vi den Dag har Grundloven gjen erhvervet, men ellers er det ikke en Døit værd. Hvad nytter i al Verden det, at man sidder og spekulerer over alle disse Ting, naar man saa, naar Sessionen er endt og de Herrer reist hjem, slaar det Hele i Stykker i Statsraadet og siger: Nu lave vi selv noget Nytt, som skal iværksættes, om ikke paa anden Maade, saa paa forventet Tillægsbevilling. Altsaa, under Forudsætning af, at Grundloven er gjen erhvervet og Bevillingsretten anerkjendt, vil jeg hilse den Dag med Glæde, da vi faae 25—26 Mill. Kr. som det rent summarisk er nævnt i Loven, ind under bestemte Rubriker og dermed under enkeltvis, mere gennemført Kontrol ind paa Finantsloven. Jeg skal da ogsaa, naar jeg brugte dette Udtryk 14—15 Mill. Indtægt og 11 Mill. Udgift, sige dette med Hensyn til Bestemmelsen af Antallet af Personer, at, baade hvad Regnskabet og hvad Administrationen og Sligt angaar, skulle vi vogte os for den Modsatning til det nuværende System, at man ansætter saa saa Folk, at man ikke kan have Garanti for, at der ikke gaar Noget i Skuddermidder; thi de 14—15 Mill. komme, som De vide, ind i meget smaa Summer paa alle Punkter, og Enhver kan jo sige sig selv, at skal det forrigeres og revideres ret, for at der ikke skal komme en Slendrian ind, enten ved Skjodesløshed eller Sligt, saa maa der Folk til. Altsaa af Hidsighed for at slaa ned paa „Cheferiet,” som man siger eller paa disse forskjellige Folk, maa man vogte sig for den anden Yderlighed, og det er den, at man, fordi man mangler de fornødne Kræfter, ikke faar Styrelsen af disse Forhold faaledes, at man er fuldt garanteret mod Defraudation, og det tror jeg, hvad man nu siger og ikke siger imod vor nuværende Jernbanebestyrelse — saa forekommer det mig ikke, at jeg i den Henseende har hørt nogen Klage. Jeg kan derfor ikke sige Andet, end at jeg kan anbefale Forslaget til den noieste Overveelse og omhyggeligste Prøvelse; det danner paa alle de Punkter, jeg har sagt, altsaa paa Affinit III. nær, et godt Grundlag for videre Behandling.

C. F. Larsen: Jeg kan i det Hele taget aldeles slutte mig til den Opfordring, hvormed det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, endte, og kan i mange væsentlige Punkter tiltræde den Betragtning, han har gjort gjældende af det foreliggende Lovforslag. Det er ganske vist, at naar man umiddelbart ser paa de Tal, der fremkomme ved Jernbanernes aarlige Drift i de senere Aar,

kan de synes at kaste et ugunstigt Lys over Jernbane-Bestyrelsen; men jeg tror, at Slutningen fra Tallene til Bestyrelsens Dugtighed eller Ikke-Dugtighed vil være mindre begrundet, mindre reiskerdig. Det tror jeg ikke, det er vanskeligt at paavise efter hele den Fortid og hele den Udvikling, som vort Jernbanevesen har. Det er jo en ganske eiendommelig Opgave, der er stillet og har været stillet i nogle Aar til den nuværende Jernbanebestyrelse, nemlig at skulle samarbejde de to høist forskellige Systemer; det sjællandske paa den ene Side og det jydsk-synske paa den anden Side. Det sjællandske Jernbanesystem, som jo er det ældste her i Landet, er et rent aktionært System, Synspunktet for Driften var Aktieselskabet. De sjællandske Jernbaner ere anlagte som Privatbaner, og Spørgsmaalet har fra Begyndelsen været og vedblevet at være det under Selskabets Bestaaen, hvad der kunde betale sig. Det var det eneste Hensyn, der toges, saa vidt det var Direktionen muligt at gjøre Modstand mod Indflydelse fra andre Sider. Det var det eneste Hensyn, der toges, naar Spørgsmaalet var om, hvilke Baner, der skulde anlægges, om den paagjældende Linie kunde betale sig eller ikke. Det var det, der blev gjort gjældende, naar Spørgsmaalet var om at aabne en ny Station, at indrette nye Tog eller om en hvilken som helst anden Forandring, der skulde foretages. Det var udelukkende Hensynet til, om det kunde betale sig for Aktionærerne eller ikke. Dette førte til en ganske overordentlig forsigtig og langsom Udvikling af Selskabets Baner; men det førte naturligtvis ogsaa i Aarenes Løb til ganske gode Resultater for Aktionærerne. For Publikums Bedkommende er det tvivlsomt, om det egentlig var saa særdeles tilfredsstillende; men man fandt sig deri, da Driften i det Hele taget blev drevet med Omhu, og der blev sørget for Publikums Sikkerhed. I Jylland vare Forholdene ganske anderledes. Hvis man der skulde have lagt samme Synspunkt til Grund, nemlig at Banerne skulde betale sig, saa veed jeg ikke, hvor mange Baner, vi i Dag havde haft i Jylland; hvis man paa Forhaand skulde have afgjort deres Skjæbne derefter, var denne Udvikling i Jylland i det Hele taget bleven forsinket ganske umaadeligt. Man har der fra Begyndelsen af indset, at dette Aktionær-Standpunkt, om man kan faae Renten ind, ikke er det eneste Synspunkt for Jernbaner, men at der er ganske andre Hensyn at tage, idet Jernbanen jo er et overordentligt Middel i Regjeringens og Samsfundets Haand til Udvikling af Samsfundets Tilstand. Ikke alene